

Intervenció de la vicerectora de Globalització i Cooperació en el Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre Desenvolupament Sostenible (HLPF)

UOC

Esdeveniment especial:

Inspirar. Canviar. Junts. Mètodes i aliances innovadors per a enfortir el paper dels educadors i de l'àmbit acadèmic en la implantació dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

Organitzat per l'Associació Internacional d'Universitats (IAU)

11 de juliol de 2019
Seu de les Nacions Unides, Nova York

Universitat Oberta de Catalunya

[Discurs inaugural]

Bon dia.

En primer lloc, vull agrair els organitzadors d'aquest fòrum, especialment la IAU, amb qui hem establert una col·laboració molt estreta, que hagin convidat la UOC a participar en aquest acte.

[La UOC i el seu model]

Permeteu-me també que comenci presentant breument la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). La UOC es va crear el 1995 a Barcelona com la primera universitat completament en línia del món. Només dos anys després del World Wide Web. Actualment, amb més de 70.000 estudiants, es troba entre les deu universitats més grans d'Espanya.

A la UOC tenim un **model pedagògic** propi. A diferència dels enfocaments més tradicionals en els entorns en línia, centrats en classes magistrals (com els MOOC) o en un aprenentatge adaptat al ritme de cada estudiant, el nostre model es basa en un procés d'aprenentatge col·lectiu que busca un equilibri entre la participació individual de l'estudiant i la cooperació amb els altres. Aquest aprenentatge entre iguals es complementa amb un procés continu de retorn personalitzat per part de l'equip acadèmic.

Voldria utilitzar els propers minuts per a fer-vos arribar dos missatges principals:

1. **L'aprenentatge en línia és un motor clau per a assolir els ODS, en particular l'objectiu 16.**
2. **El coneixement obert és una oportunitat per a establir aliances més estretes, i, per tant, per a l'ODS 17.**

[Ensenyament en línia de qualitat per a l'ODS 16 i altres]

Com diu Johan Galtung, la pau no és solament l'absència de violència física. També implica que no hi hagi violència estructural, la qual s'expressa, per exemple, quan hi ha un accés desigual a l'ensenyament, en general, i a l'ensenyament superior, en particular.

Permeteu-me que us parli breument sobre aquest tema basant-me en els nostres gairebé 25 anys d'experiència. Quan es va crear la UOC, es va dissenyar per complementar les universitats tradicionals, amb l'**objectiu principal de garantir l'accés a l'ensenyament superior a les persones que n'havien estat excloses prèviament**. Persones que en aquell moment vivien en zones rurals de Catalunya, lluny de qualsevol universitat, o que s'havien vist obligades a deixar els estudis per algun motiu, tant laboral com familiar.

Si analitzem ara el perfil dels nostres estudiants —que majoritàriament tenen més de 30 anys (un exemple real d'aprenentatge al llarg de la vida), treballen i alhora estudien, i viuen en més de 130 països diferents—, i observem també la diversitat d'estudiants que es graduen cada any (més de 70.000 en total), podem assegurar que la nostra universitat arriba a persones que abans no havien pogut accedir a l'ensenyament superior.

No ha estat fàcil. Ha implicat una millora contínua dels nostres models educatius i tecnològics, i també moltes altres iniciatives concretes. Deixeu-me esmentar, per exemple, que la UOC ha creat un **programa especial de beques per a persones refugiades**, un dels grups més vulnerables que necessiten accedir a l'ensenyament superior. En els últims 3 anys 105 persones refugiades han estat acollides a les nostres aules.

[UNITAR - Màster de conflicte, Pau i Seguretat]

A més d'aquestes iniciatives centrades a ampliar l'accés a l'ensenyament superior —i arribar a les persones que abans no hi podien accedir—, la nostra experiència també ens demostra que l'ensenyament en línia proporciona aules globals i contribueix a educar ciutadans d'arreu del món. En aquest sentit, vull compartir amb vosaltres un exemple concret de formació relacionat amb l'ODS 16.

Juntament amb l'Institut de les Nacions Unides per a la Formació i la Recerca (UNITAR), la UOC duu a terme el **màster de conflicte, Pau i Seguretat** des del 2013. L'objectiu d'aquest màster és proporcionar als estudiants un conjunt ampli d'habilitats analítiques, coneixements de primera mà i una expertesa única en aquest camp. Gràcies al nostre campus en línia, les persones que treballen en entorns propensos al conflicte en el marc d'organitzacions internacionals, regionals, governamentals o no governamentals, poden rebre formació per a entendre els conflictes i adquirir habilitats per a manejar-los millor. Ho fan juntament amb una àmplia comunitat d'estudiants repartits arreu del món. Des de la seva creació, 313 estudiants de 79 països s'han format gràcies a aquest màster.

Per tant, per a resumir el meu primer missatge clau, **l'aprenentatge en línia, entès com a ensenyament en línia de qualitat, és un mitjà i una oportunitat excel·lents per a complir l'ODS 16 en totes les seves dimensions**.

[Nodes de coneixement obert]

El meu segon missatge clau està relacionat amb **el coneixement obert com una oportunitat per a millorar les aliances**.

El coneixement és fonamental per a assolir l'Agenda 2030 i els ODS. Estic convençuda que la gran majoria del públic hi està d'acord. Així, doncs, tenim un paper essencial per a contribuir al desenvolupament sostenible.

Tanmateix, actualment ens enfrontem a **obstacles** que tenen un impacte considerable sobre la **qualitat i l'eficiència** de la producció i la transferència de coneixement. Un dels obstacles principals és la dificultat per a accedir a gran part del coneixement que ja tenim. L'altre és que el coneixement ja no es troba solament dins de les institucions acadèmiques, sinó que hi ha pocs mecanismes disponibles per a recopilar-lo i connectar-lo.

Un exemple que demostra els grans canvis que es poden fer mitjançant el coneixement obert és la crisi del virus Zika. El 2016, quan es va començar a estendre el virus, l'OMS va dirigir un consorci d'instituts de recerca, centres finançadors i editorials, que es van comprometre a compartir dades i resultats rellevants per a la crisi «al més ràpidament i obertament possible». I tots en coneixeu el resultat. El virus es va controlar amb relativa rapidesa, i així es va poder evitar una catàstrofe més gran. Dit això, la meua pregunta és: si ho vam aconseguir amb el virus Zika, per què no ho apliquem a tots els reptes de l'Agenda 2030?

En aquest sentit, a la UOC apostem per la transformació convertint-nos en un **centre de coneixement obert**. Això implica obrir la Universitat, ser una institució més porosa i replantejar-nos no solament el nostre paper en la societat, sinó també el paper de la societat a les universitats.

[Lideratge en aliances diverses]

Per a contribuir al desenvolupament sostenible, hem establert aliances amb diversos actors. També participem activament en consorcis amb altres universitats per a assolir els compromisos de l'Agenda 2030: en l'àmbit català i espanyol, però també a escala internacional, com ara el treball amb la IAU, on liderem la creació d'un clúster universitari global sobre l'ODS 3.

[Conclusió]

En aquest sentit, m'agradaria acabar adreçant-me a tots els presents amb l'esperança que puguem crear més iniciatives de col·laboració arreu del món, que

conjuguin la nostra experiència conjunta i serveixin per a millorar un món futur en el qual valgui la pena viure.

Thank you very much. *Muchas gracias. Moltes gràcies.*